

ALEKSANDER FREDRO
STANISŁAW MONIUSZKO

NOWY DON KISZOT CZYLI STO SZALEŃSTW

SPEKTAKL DYPLOMOWY
STUDIA AKTORSKIEGO

1979 r.

TEATR MUZYCZNY W GDYNI

A LEKSANDER FREDRO

(1793—1876), uczestnik kampanii napoleońskiej. Po opuszczeniu wojska w stopniu kapitana w 1815 roku bierze udział w wielu cennych przedsięwzięciach społecznych i ekonomicznych. Zaciekły antybiurokratysta pisze *Uwagi nad stanem socjalnym w Galicji*. Posel na sejm krajowy. Poeta, komediopisarz; największy komediopisarz polski. Sam w życiu literackim uczestniczył mało. Pisał: „Krytyka moich dzieł zdziwiła mnie wprawdzie namiętną nienawiścią, ale razem i zbiła z toru. Zwłaszcza, że nikt nie stanął w mojej obronie. Zwątpilem o sobie i przestałem pisać. Kiedy po kilkunastuletnim milczeniu uległem znowu nałogowi i wzięłem znowu pióro, nie wystawiałem na scenę. Bo już nie miałem tej młodocianej śmiałości, której wszystko łatwym się zdaje. Bo może i mój humor przygaś.”¹

Nowy Don Kiszot jest mało znaną komedią. Pierwszy swój prawdziwy sukces odniósł na scenie Teatru Juliusza Osterwy. Bohater sztuki „Kasztelan Karol, Nowy Don Kiszot, już w r. 1822 (tzn. w roku, w którym inny kasztelan, Edward Dembowski, dopiero się rodził) chłonąc z literatury idee czasu powziął z niej nie tylko żądę przygód, nie tylko pociąg do fantastyki, ale także wycucie krzywdy społecznej, współczucie dla ucisnionych, dla ludu. Nie chciał być

„panem, jak bywają drudzy,

Których niewolnikami ledwie nie są słudzy.”

(A. I w. 105—106)

Nie ma wątpliwości: Karol przejął się ideologią wielkiej rewolucji francuskiej, hasła powszechnego braterstwa, wolnej ludzkości, równości społecznej są jego „godłem”. Obejmują one i chłopów.

Po wyjeździe z Warszawy dojrzał w polu, gdzieś w okolicy Ryczewołu, gromadę chłopów pańszczyźnianych przy żniwie. Ekonom nad nimi z harapem, którym popędzał do gorliwości. Młody zapaleniec wszedł pomiędzy nich i wdał się w agitację. Ni mniej, ni więcej tylko

¹ S. Pigoń, *Z ogniw życia literatury*, W-wa 1961.

wzywał do fizycznego oporu, do buntu, mówił o tyranach, o ciemności, które czas, żeby ustąpiło prawu równości obywatelskiej.

„Wszyscyśmy ludzie równi przed światem i Bogiem,
Nie dajcie się ciemieżyć, naganiać batogiem,
Kropcie dwakroć tyrana, kiedy on was kropi!” —
Mówił mój pan w zapale. Rzucili się chlopi,
A że grzbiet ekonomia — rzecz dla nich łakoma,
lupu, cupu, ten i ów — ... zbili ekonomia.

(A. III. w. 172—180)

Na owe czasy wpleść taki ustęp w utwór, który miał przemawiać ze sceny, było ze strony autora śmiałością, nieledwie zuchwalstwem, które zresztą nie uszło bezkarnie. *Nowy Don Kiszot* nie bez trudności i nierychło dostał się na scenę. Bo też epizod ten nie był tam ekstrawagancją, wybrykiem, który by został zganiony zaraz w utworze bezpośrednio lub choćby pośrednio. Mamy prawo wiązać go z fermentem ideologicznym wśród związków tajnych młodego pokolenia studenckiego w Wilnie, i w Warszawie; godzi się przyjąć, że i we Lwowie tego rodzaju tendencje nie były odosobnione. Miał Fredro pod tym względem druha choćby w Wacławie z Oleska.

Wiadomo, że w ruchu tym Fredro odegrał dużą rolę wśród szeregów szlachty postępowej. Kiedy po przerwie wrócił do działalności komediopisarskiej, problemu tego nie wyłączył ze swego pola widzenia, owszem, wpłótł go w niejedną z utworów między elementy konstrukcyjne.²

² Op. cit. str. 178—180.

MARIA ZUROWSKA

S STUDIO

Przedstawienie *Don Kiszota* jest dyplomowym przedstawieniem ostatniego roku Studia Aktorskiego działającego przy Teatrze Muzycznym. Opiekunowie tego roku Zbigniew Bogdański i Teresa Kaczyńska przygotowali wraz ze swoimi studentami tę mało znaną, urokliwą lecz wiele trudu wymagającą od wykonawców komedię. Poprzednią premierą przygotowaną przez Studio było przedstawienie *Zielonego Gila*.

Studio Aktorskie przy Teatrze Muzycznym w Gdyni powstało 4. X. 1966 roku jako studium zawodowe II stopnia, następnie przekształcone na III stopnia. Zadaniem Studia jest kształcenie aktorów dla potrzeb teatrów muzycznych, a przede wszystkim sceny macierzystej. Nauka trwa 4 lata, po czym adepci zdają egzamin w pełnospektaklowym widowisku przed Państwową Komisją Weryfikacyjną Ministerstwa Kultury i Sztuki uzyskując uprawnienia zawodowe. Nauka obejmuje następujące przedmioty: emisja i śpiew solowy, solfeż, technika i wyrazistość wymowy, interpretacja wiersza i prozy, elementarne zadania aktorskie, utanczenie, szermierka sportowa i sceniczna, rytmika i zasady muzyki, style i literatura muzyczna, kostiumologia.

Zajęcia w Studio prowadzą wybitni aktorzy, pedagodzy szkół muzycznych, wybitni soliści. W pierwszych latach działalności w Studio wykładali: Dyr. Danuta Baduszkowa, Andrzej Szalawski, Halina Mickiewiczówna, Janusz Krassowski, Wanda Obniska, Kazimierz Lastawiecki Bogusław Chojnacki. Aktualnie do grona pedagogicznego Studia należą: Henryk Bista, Zbigniew Bogdański, Ali Bunsch, Zofia Czepielówna, Teresa Kaczyńska, Krystyna Ingersleben, Halina Mickiewiczówna, Urszula Mordzewska, Ryszard Ronczewski, Przemysław Sliwa, Jan Tomaszewski, Longina Kozikowska, Kazimierz Jacak.

W pierwszym roku szkolnym 1966/67 Studio liczyło 16 adeptów, w roku szkolnym 1976/77 — 49. Dotychczas weryfikację aktorską otrzymało 38 absolwentów Studia. Większość z nich należy do zespołu Teatru Muzycznego w Gdyni, pozostali występują w teatrach muzycznych Wrocławia i Szczecina, teatrach dramatycznych Koszalina, Jeleniej Góry, Kalisza, Warszawy.

Warunkiem przystąpienia do nauki w Studio jest zdanie egzaminu wstępnego kwalifikującego kandydata do podjęcia pracy w zespole wokalnemu (chórce) i kontynuowania jej równoległe ze szkoleniem zawodowym Studia. Adepci pracują na etacie artystów chóru. Teatr zapewnia zamiejscowemu dopłatę do kosztów wynajętego pokoju sublokatorskiego.

Warunki przyjęcia:

Wykształcenie średnie (matura), nie przekroczony 25 rok życia dla mężczyzn i 21 — dla kobiet.

Predyspozycje:

Dobry słuch, głos, muzykalność, dobra dykcja, uzdolnienia aktorskie, aparycja.

Kandydaci winni złożyć do dnia 10 czerwca 1979 roku na adres: Teatr Muzyczny ul. Bema 26, 81-381 Gdynia podanie, życiorys i świadectwo zdrowia. Egzamin odbędzie się w czerwcu. O dokładnym terminie egzaminów kandydat zostanie powiadomiony pisemnie. Na egzaminu należy przygotować:

1. Dwa utwory wokalne;
2. Wiersz;
3. Fragment prozy.

M. Z.
CENA: 3 ZŁ

ALEKSANDER FREDRO

„NOWY DON KISZOT czyli STO SZALEŃSTW”

KROTOCHWILA W TRZECH AKTACH WERSZEM I ZE ŚPIEWAMI

MUZYKA: STANISŁAW MONIUSZKO

W INSTRUMENTACJI STANISŁAWA KRÓLIKOWSKIEGO

OBSADA:

KAROL,
SYN KASZTELANA — Piotr Krawczyk ✓
Krzysztof Płociennik

MICHAŁ, JEGO SŁUŻĄCY — Wojciech Cygan ✓
Krzysztof Kolba

BORUTA, LEŚNICZY — Wojciech Cygan
Krzysztof Kolba ✓

MAŁGORZATA,
JEGO ŻONA — Zofia Świeboda
Bożena Zawiaślak ✓

BURMISTRZ
KASZTELAN — Ireneusz Naguszewski
Witold Burakowski ✓
Piotr Krawczyk

ZOFIA, SYNOWICA
KASZTELANA — Urszula Kowalska ✓
Izabela Rytwińska

JUSTYSIA,
JEJ POKOJOWA — Anna Fryza

KMOTR,
STRÓŻ KARCZMY — Zbigniew Bajor ✓
Witold Burakowski

INWALID
POSTYLION — Tadeusz Chrzanowski
Zbigniew Bajor
Witold Burakowski ✓

WIEŚNIAK I
JAKUB, STARY SŁUGA
KASZTELANA — Edward Malinowski
Tadeusz Chrzanowski

STRÓŻ NOCNY I WÓJT — Wiesław Szkalski

WIEŚNIACZKI

W GOSPODZIE — Anna Fryza
Anna Furman
Urszula Kowalska
Izabela Rytwińska
Zofia Świeboda
Bożena Zawiaślak
Sylvia Maszewska
Krystyna Sacha
Marzena Sekita
Elżbieta Rakowska
Ewa Wierzbowska

WIEŚNIACY W GOSPODZIE:

WIEŚNIAK I
WIEŚNIAK II

WIEŚNIAK III
WIEŚNIAK IV
WIEŚNIAK V

WIEŚNIAK VI
WIEŚNIAK VII
WIEŚNIAK VIII
WIEŚNIAK IX

WIEŚNIACZKI W LESIE:

WIEŚNIACZKA I
WIEŚNIACZKA II
WIEŚNIACZKA III

WIEŚNIACZKA IV
WIEŚNIACZKA V

— Edward Malinowski
— Zbigniew Bajor
— Witold Burakowski
— Wojciech Cygan
— Krzysztof Kolba
— Piotr Krawczyk **K. PŁOCIENNIK**
— ~~Witold Burakowski~~
— Krzysztof Arsenowicz
— Mirosław Biłyj
— Jerzy Jeszke
— Waldemar Czyszak
Zdz. DEBOWSKI
— Zofia Świeboda ✓
— Bożena Zawiaślak
— Anna Fryza
— Urszula Kowalska
— Izabela Rytwińska ✓
— Anna Furman
— Sylvia Maszewska

REALIZATORZY:

Reżyseria — ZBIGNIEW BOGDAŃSKI
TERESA KACZYŃSKA

Kierownictwo muzyczne — STANISŁAW KRÓLIKOWSKI
współpraca — URSZULA EKIERT

Scenografia — ALI BUNSCH

Asystent reżysera — PIOTR KRAWCZYK

Inspicjent — ~~WIESŁAW KOCHO~~ **UL. KNAP**

Sufler — HALINA BUBELLA

STUDIO AKTORSKIE PRZY TEATRZE MUZYCZNYM W GDYNI

DYREKTOR ANDRZEJ CYBULSKI

ALEKSANDER FREDRO

„NOWY DON KISZOT czyli STO SZALEŃSTW”

KROTOCHWILA W TRZECH AKTACH WIERSZEM I ZE ŚPIEWAMI

MUZYKA: STANISŁAW MONIUSZKO

W INSTRUMENTACJI STANISŁAWA KRÓLIKOWSKIEGO

OBSADA:

KAROL,
SYN KASZTELANA — Piotr Krawczyk ✓
Krzysztof Płociennik

MICHAŁ, JEGO SŁUŻĄCY — Wojciech Cygan ✓
Krzysztof Kolba

BORUTA, LEŚNICZY — Wojciech Cygan
Krzysztof Kolba ✓

MAŁGORZATA,
JEGO ŻONA — Zofia Świeboda
Bożena Zawisłak ✓

BURMISTRZ
KASZTELAN — Ireneusz Naguszewski
Witold Burakowski ✓
Piotr Krawczyk

ZOFIA, SYNOWICA
KASZTELANA — Urszula Kowalska ✓
Izabela Rytwińska

JUSTYSIA,
JEJ POKOJOWA — Anna Fryza

KMOTR,
STRÓŻ KARCZMY — Zbigniew Bajor ✓
Witold Burakowski

INWALID
POSTYLION — Tadeusz Chrzanowski
Zbigniew Bajor
Witold Burakowski ✓

WIEŚNIAK I
JAKUB, STARY SŁUGA
KASZTELANA — Edward Malinowski
Tadeusz Chrzanowski

STRÓŻ NOCNY I WÓJT — Wiesław Szkalski

WIEŚNIACZKI

W GOSPODZIE — Anna Fryza
Anna Furman
Urszula Kowalska
Izabela Rytwińska
Zofia Świeboda
Bożena Zawisłak
Sylvia Maszewska
Krystyna Sacha
Marzena Sekita
Elżbieta Rakowska
Ewa Wierzbowska

WIEŚNIACY W GOSPODZIE:

WIEŚNIAK I — Edward Malinowski
WIEŚNIAK II — Zbigniew Bajor
Witold Burakowski
WIEŚNIAK III — Wojciech Cygan
WIEŚNIAK IV — Krzysztof Kolba
WIEŚNIAK V — Piotr Krawczyk ✓

WIEŚNIAK VI
WIEŚNIAK VII
WIEŚNIAK VIII
WIEŚNIAK IX

WIEŚNIACZKI W LESIE:

WIEŚNIACZKA I — Edward Malinowski
WIEŚNIACZKA II — Zbigniew Bajor
WIEŚNIACZKA III — Witold Burakowski
WIEŚNIACZKA IV — Wojciech Cygan
WIEŚNIACZKA V — Krzysztof Kolba
WIEŚNIACZKA VI — Piotr Krawczyk ✓
WIEŚNIACZKA VII — ~~Witold Burakowski~~
WIEŚNIACZKA VIII — Krzysztof Arsenowicz
WIEŚNIACZKA IX — Mirosław Bilyj
WIEŚNIACZKA X — Jerzy Jeszke
WIEŚNIACZKA XI — Waldemar Czyszak
WIEŚNIACZKA XII — Zofia Świeboda ✓
WIEŚNIACZKA XIII — Bożena Zawisłak
WIEŚNIACZKA XIV — Anna Fryza
WIEŚNIACZKA XV — Urszula Kowalska
WIEŚNIACZKA XVI — Izabela Rytwińska ✓
WIEŚNIACZKA XVII — Anna Furman
WIEŚNIACZKA XVIII — Sylvia Maszewska

REALIZATORZY:

Reżyseria — ZBIGNIEW BOGDAŃSKI
TERESA KACZYŃSKA

Kierownictwo muzyczne — STANISŁAW KRÓLIKOWSKI
współpraca — URSZULA EKIERT

Scenografia — ALI BUNSCH

Asystent reżysera — PIOTR KRAWCZYK

Inspicjent — WIESŁAW KOCKO **UL. KNAP**

Sufler — HALINA BUBELLA

STUDIO AKTORSKIE PRZY TEATRZE MUZYCZNYM W GDYNI

DYREKTOR ANDRZEJ CYBULSKI